

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 5.8.2002
COM(2002) 450 τελικό

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ**

Ειδική Διοικητική Περιφέρεια του Χονγκ Κονγκ: Τέταρτη ετήσια έκθεση - 2001

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

Ειδική Διοικητική Περιφέρεια του Χονγκ Κονγκ: Τέταρτη ετήσια έκθεση - 2001

1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
2.	ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ "ΜΙΑ ΧΩΡΑ ΔΥΟ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ"	3
3.	ΘΕΣΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ, ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ.....	5
4.	ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ	7
5.	Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	9
6.	Η ΕΔΠ ΤΟΥ ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ ΩΣ ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΕΤΑΙΡΟΣ.....	11
7.	ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ – ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ	12
8.	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	15

ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ: Ετήσια έκθεση 2001

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

4,5 έτη μετά τη μεταβίβαση της εξουσίας, η εφαρμογή της αρχής «μία χώρα, δύο συστήματα» εξακολουθεί να αποτελεί αντικείμενο επισταμένης προσοχής και ενδιαφέροντος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πράγματι, η θεσμική, οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της ΕΔΠ του Χονγκ Κονγκ παραμένει ιδιαίτερα σημαντική για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η ΕΕ και το Χονγκ Κονγκ έχουν πολλές κοινές αξίες μεταξύ άλλων το κράτος δικαίου, το σεβασμό των ατομικών ελευθεριών και των δικαιωμάτων του ανθρώπου και το δικαίωμα της ελεύθερης οικονομικής δραστηριότητας. Η διαφύλαξη αυτών των θεμελιωδών αξιών και η περαιτέρω ανάπτυξη της δημοκρατίας είναι αποφασιστικής σημασίας για την επιτυχία της αρχής «μία χώρα, δύο συστήματα» για το Χονγκ Κονγκ.

Όπως και στις προηγούμενες ετήσιες εκθέσεις της Επιτροπής, η παρούσα έκθεση αποσκοπεί να αξιολογήσει την κατάσταση ανάπτυξης της ΕΔΠ του Χονγκ Κονγκ και τις σχέσεις της με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

2. ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ "ΜΙΑ ΧΩΡΑ ΔΥΟ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ"

– *Επιβεβαίωση της αρχής*

Η Κεντρική Λαϊκή Κυβέρνηση του Πεκίνου επανέλαβε την προσήλωσή της στην αρχή «μία χώρα, δύο συστήματα» σε όλες τις επίσημες δηλώσεις της το 2001. Σε ομιλία που εκφώνησε στις 5 Μαρτίου 2001 στην Εθνική Λαϊκή Συνέλευση (ΕΛΣ), ο Πρωθυπουργός Zhu Ronghi ανέφερε: «Εισερχόμενοι στο νέο αιώνα, θα συνεχίσουμε την προσήλωσή μας στην αρχή «μία χώρα, δύο συστήματα» και στον θεμελιώδη νόμο των Ειδικών Διοικητικών Περιφερειών του Χονγκ Κονγκ και του Μακάο. Θα παρέχουμε την πλήρη υποστήριξή μας στους Επικεφαλής της Εκτελεστικής Εξουσίας και στις κυβερνήσεις του Χονγκ Κονγκ και του Μακάο όσον αφορά τις προσπάθειες που καταβάλλουν για τη διακυβέρνηση των περιφερειών σύμφωνα με το νόμο και την υπεράσπιση της μακροπρόθεσμης ευημερίας και σταθερότητας του Χονγκ Κονγκ και του Μακάο».

Στη διάρκεια της επίσκεψής του στο Χονγκ Κονγκ στις 8 Μαΐου, ο Πρόεδρος Jiang Zemin επιβεβαίωσε την προσήλωσή του στην αρχή, υποστηρίζοντας: «μία χώρα, δύο συστήματα», οι πολίτες του Χονγκ Κονγκ διαχειρίζονται οι ίδιοι το Χονγκ Κονγκ, υψηλός βαθμός διασφάλισης της μακροπρόθεσμης ευημερίας και σταθερότητας του Χονγκ Κονγκ είναι οι εδραιωμένες αρχές της κινεζικής κυβέρνησης». Ανέφερε επίσης ότι «είναι μακροπρόθεσμη βασική κρατική πολιτική της κυβέρνησης να εφαρμόζει την αρχή «μία χώρα, δύο συστήματα». Σε καμία περίπτωση η κινεζική κυβέρνηση δεν θα υπαναχωρήσει ούτε θα αλλάξει αυτή την πολιτική.

– *Εφαρμογή της αρχής*

Παρά τις διαβεβαιώσεις αυτές, η πραγματική εφαρμογή της αρχής προκάλεσε κάποιες συζητήσεις και αβεβαιότητες. Η άσκηση ορισμένων βασικών δικαιωμάτων και ελευθεριών έθεσε υπό δοκιμασία την προσήλωση της κυβέρνησης της ΕΔΠ του Χονγκ Κονγκ στις έννοιες των «δύο συστημάτων» και της «μίας χώρας». Τοιουτοτρόπως η κυβέρνηση υποχρεώθηκε να επιτυγχάνει ορισμένες φορές μία λεπτή ισορροπία. Παρ' όλα αυτά η άσκηση ορισμένων βασικών δικαιωμάτων και ελευθεριών επιβεβαίωσε την άσκηση των δύο συστημάτων εντός μίας χώρας.

– *Η πρακτική του Falun Gong*

Το κίνημα του Falun Gong έχει απαγορευτεί στην ηπειρωτική Κίνα από το 1999 ως «δόγμα του κακού». Είναι επίσημα καταχωρημένο και μπορεί να ασκεί ελεύθερα τις δραστηριότητές του στην ΕΔΠ του Χονγκ Κονγκ βάσει της νομοθεσίας του Χονγκ Κονγκ. Η οργάνωση του Falun Gong στο Χονγκ Κονγκ πραγματοποίησε, στα μέσα Ιανουαρίου, μία διεθνή συγκέντρωση υψηλών προδιαγραφών σε δημόσιο χώρο και διαδήλωσε κατά της θέσης του Πεκίνου έναντι της ομάδας. Το Πεκίνο απάντησε ότι «η κεντρική κυβέρνηση δεν θα επιτρέψει σε καμία οργάνωση ή άτομο να προσπαθήσει να μετατρέψει το Χονγκ Κονγκ σε μία αντικινεζική βάση την οποία θα χρησιμοποιεί το κίνημα του Falun Gong».

Επακολούθησε συζήτηση ως προς κατά πόσον το κίνημα Falun Gong πρέπει να διαγραφεί επίσημα ή να απαγορευτεί στο Χονγκ Κονγκ. Ορισμένοι τοπικοί αντιπρόσωποι της Κινεζικής Πολιτικής Συμβουλευτικής Διάσκεψης και της Εθνικής Λαϊκής Συνέλευσης ζήτησαν την άμεση εκπόνηση νομοθεσίας που να απαγορεύει κάθε πράξη υπονόμησης όπως προβλέπει το άρθρο 23 του θεμελιώδους νόμου. Παρά την ισχυρή επιχειρηματολογία, ο Κινέζος Πρόεδρος Jiang Zemin ανέφερε τον Μάρτιο ότι το κίνημα του Falun Gong στο Χονγκ Κονγκ ήταν υπόθεση του Χονγκ Κονγκ και ένα θέμα που πρέπει να διευθετήσει ο Επικεφαλής της Εκτελεστικής Εξουσίας.

Ο Επικεφαλής της Εκτελεστικής Εξουσίας, κ. Tung Chee-hwa, έλαβε σκληρή θέση, υποστηρίζοντας στο Νομοθετικό Συμβούλιο τον Φεβρουάριο ότι είναι «κατά το μάλλον ή ήττον ένα δόγμα του κακού» και στη συνέχεια, τον Ιούνιο, ότι το κίνημα Falun Gong είναι «αναμφίβολα ένα δόγμα του κακού». Αυτός ο χαρακτηρισμός προκάλεσε διενέξεις και διαμαρτυρίες από ορισμένους νομοθέτες και την Καθολική Εκκλησία στο Χονγκ Κονγκ. Παρ' όλα αυτά, το κίνημα Falun Gong οργάνωσε διαμαρτυρίες και διαδηλώσεις κατά την επίσκεψη του Προέδρου Jiang Zemin τον Μάιο στο Χονγκ Κονγκ. Τόσο ο Γενικός Γραμματέας όσο και ο υφυπουργός Ασφάλειας ανέφεραν ότι η κυβέρνηση της ΕΔΠ δεσμεύεται για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου, συμπεριλαμβανομένης της ελευθερίας σκέψης, συνείδησης και θρησκείας. Η κυβέρνηση της ΕΔΠ απέφυγε επίσης να προτείνει την έκδοση νόμου για την απαγόρευση του δόγματος καίτοι ο τύπος ανέφερε φήμες ότι θα το έπραττε. Ωστόσο, η κυβέρνηση παραδέχτηκε ότι είχε μελετήσει νομοθεσίες άλλων κρατών περί απαγόρευσης δογμάτων και δεν απέκλεισε την πιθανότητα θέσπισης παρεμφερούς νομοθεσίας σε περίπτωση που η οργάνωση του Falun Gong στο Χονγκ Κονγκ δείξει απειθαρχία. Αξιωματούχοι της κυβέρνησης ανέφεραν ότι το κίνημα του Falun Gong θα συνεχίσει να ασκεί τη δραστηριότητά του καθόσον συμμορφώνεται προς τη νομοθεσία του Χονγκ Κονγκ.

Ένα μέλος της οργάνωσης του Falun Gong στο Χονγκ Κονγκ που κρατείτο στην ηπειρωτική χώρα αφέθηκε ελεύθερο και επέστρεψε στο Χονγκ Κονγκ κατόπιν παρέμβασης της κυβέρνησης της ΕΔΠ. Τόσο ο ίδιος όσο και η τοπική οργάνωση του Falun Gong εξέφρασαν τις ευχαριστίες τους προς την κυβέρνηση για τη συνδρομή της στην απελευθέρωσή του.

– ***Η επιστροφή του Αμερικανού Li Shaomin στην ΕΔΠΧΚ***

Ο κ. Li Shaomin – Αμερικανός καθηγητής κινεζικής καταγωγής που διαμένει στο Χονγκ Κονγκ και διδάσκει στο Πανεπιστήμιο του Χονγκ Κονγκ - συνελήφθη τον Φεβρουάριο στην ηπειρωτική χώρα και προσήχθη σε δίκη τον Μάιο με την κατηγορία της κατασκοπίας υπέρ της Ταϊβάν. Στις 14 Ιουλίου καταδικάστηκε από δικαστήριο του Πεκίνου για κατασκοπία και απελάθηκε στις ΗΠΑ. Ο καθηγητής Li ανακοίνωσε πάραυτα την επιθυμία του να επιστρέψει στο Χονγκ Κονγκ. Το γεγονός αυτό προκάλεσε νομικές και πολιτικές συζητήσεις σχετικά με την ισχύ στο Χονγκ Κονγκ απόφασης δικαστηρίου της ηπειρωτικής χώρας που απαιτεί απέλαση από κινεζικό έδαφος.

Ο καθηγητής Li επέστρεψε στο τέλος Ιουλίου στο Χονγκ Κονγκ για να αναλάβει τα καθήκοντά του στο Πανεπιστήμιο του Χονγκ Κονγκ, και έγινε εκ νέου δεκτός χωρίς δυσκολίες από την Υπηρεσία Μετανάστευσης του Χονγκ Κονγκ.

Ορισμένοι σχολιαστές (συμπεριλαμβανομένου του ιδίου) επικρότησαν την επιστροφή του καθηγητή Li στο Χονγκ Κονγκ ως παράδειγμα εφαρμογής της αρχής «μία χώρα, δύο συστήματα». Άλλοι σχολιαστές υποστήριζαν ότι η απόφαση να επιτραπεί η επιστροφή του διακύβευσε την έννοια της μίας χώρας.

– ***Δικαίωμα διαμονής***

Τον Ιούλιο, το Ανώτατο Δικαστήριο σε απόφασή του απέρριψε τη θέση της κυβέρνησης της ΕΔΠΧΚ ότι τα παιδιά που έχουν γεννηθεί στο Χονγκ Κονγκ από γονείς καταγόμενους από την ηπειρωτική χώρα έχουν δικαίωμα διαμονής στο Χονγκ Κονγκ σύμφωνα με τον θεμελιώδη νόμο. Στη συζήτηση για την υπόθεση του αγοριού Chong Fung-Yuen, η κυβέρνηση ζήτησε από το Ανώτατο Δικαστήριο να καλέσει την Εθνική Λαϊκή Συνέλευση να ερμηνεύσει τις σχετικές διατάξεις του θεμελιώδους νόμου. Καίτοι η απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου αναγνώρισε το δικαίωμα της Εθνικής Λαϊκής Συνέλευσης να ερμηνεύει το θεμελιώδη νόμο και το Δικαστήριο σεβάστηκε το δικαίωμα αυτό, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι οι σχετικές διατάξεις καθίστανται σαφώς και ευκόλως κατανοητές. Ως εκ τούτου αποφάσισε να μην ζητήσει ερμηνεία από την Εθνική Λαϊκή Συνέλευση.

Η Επιτροπή Νομοθετικού Έργου της τελευταίας προέβη σε δήλωση στην οποία επισημαίνει ότι η απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου δεν ήταν πλήρως σύμφωνη με την ερμηνεία που παρείχε η Συνέλευση το 1999. Ορισμένοι πρότειναν να ζητήσει εκ νέου η κυβέρνηση της ΕΔΠΧΚ από την Εθνική Λαϊκή Συνέλευση να ερμηνεύσει τις σχετικές διατάξεις του θεμελιώδους νόμου, αλλά η κυβέρνηση αποφάσισε να υποστηρίξει την άποψή της ότι οι αιτήσεις ερμηνείας πρέπει να υποβάλλονται σε εξαιρετικές περιπτώσεις.

Στην περίπτωση παιδιών από την ηπειρωτική χώρα που έχουν υιοθετηθεί από γονείς από το Χονγκ Κονγκ, το Ανώτατο Δικαστήριο σε απόφασή του δεν δέχτηκε το δικαίωμα διαμονής τους, σύμφωνα με τη θέση της κυβέρνησης.

3. ΘΕΣΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ, ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η κα Anson Chan ανακοίνωσε στις 12 Ιανουαρίου την παραίτησή της από τη θέση της Γενικής Γραμματέως από την 1^η Μαΐου, τερματίζοντας μία σταδιοδρομία τριάντα εννέα ετών στη δημόσια διοίκηση. Επικαλέστηκε προσωπικούς λόγους για την αιφνίδια αποχώρησή της πριν από τη λήξη της θητείας της, που είχε παραταθεί μέχρι τον Ιούνιο του 2002, και διέψευσε φήμες περί προβλημάτων συνεργασίας με τον Επικεφαλής της Εκτελεστικής Εξουσίας Tung Chee-hwa. Ωστόσο, ο τύπος του Χονγκ Κονγκ αναφέρθηκε εκτενώς στην

ύπαρξη εντάσεων στη σχέση τους. Στην αποχαιρετιστήρια ομιλία της, η κα Chan τόνισε τη σημασία του επαγγελματισμού και της πολιτικής ανεξαρτησίας των δημόσιων υπηρεσιών του Χονγκ Κονγκ. Με μία στερεότυπη διατύπωση επέστησε την προσοχή στη σημασία που έχει να συνεχίσουν οι δημόσιοι λειτουργοί «να λένουν την αλήθεια στην εξουσία»

Ο πρώην υφυπουργός Οικονομικών κ. Donald Tsang, διάδοχός της από την 1^η Μαΐου, τόνισε τη σημασία της βελτίωσης των δεσμών μεταξύ της εκτελεστικής και της νομοθετικής εξουσίας και δεσμεύτηκε να μελετήσει μηχανισμούς για την ενίσχυση της αξιοπιστίας των ανώτερων υπαλλήλων πριν από την αναθεώρηση του συντάγματος το 2007. Πριν από την ανάληψη των νέων καθηκόντων του, υποσχέθηκε ότι δεν θα διακυβευτούν οι ελευθερίες, τα δικαιώματα του ανθρώπου και το κράτος δικαίου.

Ο κ. Antony Leung διαδέχτηκε τον κ. Tsang στη θέση του υφυπουργού Οικονομικών. Ο κ. Leung ήταν εξέχων τραπεζίτης και μέλος του Εκτελεστικού Συμβουλίου πριν από τη συμμετοχή του στην κυβέρνηση της ΕΔΠ. Ο διορισμός του θεωρήθηκε ότι ανοίγει το δρόμο σε περισσότερους πολίτες που δεν είναι δημόσιοι λειτουργοί να καταλάβουν τις ανώτερες βαθμίδες της διοίκησης.

– *Αξιοπιστία*

Όπως είχε υποσχεθεί στο πολιτικό διάγγελμα του το 2000, ο Επικεφαλής της Εκτελεστικής Εξουσίας σκιαγράφησε στη φετινή ομιλία του τα αποτελέσματα των συζητήσεων της κυβέρνησης σχετικά με το μελλοντικό σύστημα αξιοπιστίας. Ο δεδηλωμένος στόχος είναι ο διαχωρισμός της χάραξης πολιτικής από την εφαρμογή πολιτικής με την καθιέρωση μετακλητών στελεχών για την καθοδήγηση των βασικών κρατικών υπηρεσιών αντί των ανώτερων δημόσιων λειτουργών υπό το παρόν σύστημα. Τα μετακλητά στελέχη θα είναι αυτομάτως μέλη του Εκτελεστικού Συμβουλίου, που θα είναι το πραγματικό όργανο χάραξης πολιτικής και όχι πλέον ένα απλό συμβουλευτικό όργανο με μέλη μερικής απασχόλησης. Τα μετακλητά στελέχη θα είναι υπόλογοι στον Επικεφαλής της Εκτελεστικής Εξουσίας.

Η ομάδα του Νομοθετικού Συμβουλίου (ΝΣ) για τις συνταγματικές υποθέσεις έχει επανειλημμένως συζητήσει σχετικά με την αξιοπιστία των ανώτερων υπαλλήλων. Ορισμένοι νομοθέτες πρότειναν οι ανώτεροι υπάλληλοι που διορίζονται βάσει του νέου συστήματος να είναι υπόλογοι σε νομοθέτες παρά στον Επικεφαλής της Εκτελεστικής Εξουσίας. Ο πρόεδρος της ομάδας, κ. Andrew Wong, υποστήριξε ότι η αξιοπιστία θα βοηθήσει στη βελτίωση των σχέσεων μεταξύ της εκτελεστικής και της νομοθετικής εξουσίας.

– *Το νομοσχέδιο για την εκλογή του Επικεφαλής της Εκτελεστικής Εξουσίας*

Το ΝΣ ενέκρινε στις 11 Ιουλίου, με 36 ψήφους έναντι 18, το νομοσχέδιο για την εκλογή του Επικεφαλής της Εκτελεστικής Εξουσίας, το οποίο περιλαμβάνει λεπτομερείς διατάξεις για την επόμενη εκλογή του Επικεφαλής της Εκτελεστικής Εξουσίας, που προγραμματίζεται για τις 24 Μαρτίου 2002.

Το νομοσχέδιο ορίζει ότι κάθε υποψήφιος πρέπει να προτείνεται δημόσια από τουλάχιστον 100 εκ των 800 μελών της εκλογικής επιτροπής, ότι ένας υποψήφιος μπορεί να εκτεθεί μόνο σε προσωπική βάση και, εφόσον εκλεγεί, πρέπει να παραιτηθεί οποιασδήποτε κομματικής ιδιότητας. Το νομοσχέδιο ορίζει επίσης τις περιστάσεις υπό τις οποίες ο Επικεφαλής της Εκτελεστικής Εξουσίας μπορεί να απομακρυνθεί από την κεντρική κυβέρνηση του Πεκίνου. Οι διατάξεις επικρίθηκαν έντονα από ορισμένους σχολιαστές και νομοθέτες ως δυσμενείς για την ανάπτυξη ενός δημοκρατικού πολυκομματικού συστήματος και την αυτονομία του Χονγκ Κονγκ. Ο υφυπουργός Συνταγματικών Υποθέσεων Michael Suen υποστήριξε ότι η διάταξη

περί απομάκρυνσης ήταν σύμφωνη με τον θεμελιώδη νόμο και αφορά περιστάσεις υπό τις οποίες μπορεί να προκύψει μία κενή θέση.

Όπως ήταν ευρέως αναμενόμενο, ο κ. Tung Chee-hwa ανακοίνωσε, στις 13 Δεκεμβρίου, την υποψηφιότητά του για δεύτερη θητεία ως Επικεφαλής της Εκτελεστικής Εξουσίας σε μία δημόσια συγκέντρωση 800 ατόμων στην οποία παρευρέθηκαν κορυφαίοι επιχειρηματίες, πολιτικοί αρχηγοί, διακεκριμένες προσωπικότητες και εκπρόσωποι των σημαντικότερων οργανώσεων του Χονγκ Κονγκ. Ο κ. Tung παραδέχτηκε ότι υπήρξαν ελλείμματα πολιτικής κατά την πρώτη θητεία του, αλλά υποσχέθηκε συνολικές μεταρρυθμίσεις, μεγαλύτερη αξιοπιστία εντός της κυβέρνησης και αποτελεσματικότερο σύστημα δημοσκοπήσεων.

Η υποψηφιότητά του υποστηρίχθηκε δημόσια από τον Διευθυντή του Γραφείου Συνδέσμου της κεντρικής κυβέρνησης στο Χονγκ Κονγκ και από τους σημαντικότερους πολιτικούς αρχηγούς στο Πεκίνο.

Πολλοί σχολιαστές και νομοθέτες επέκριναν την εκλογή του Επικεφαλής της Εκτελεστικής Εξουσίας από μία εκλογική επιτροπή 800 ατόμων, όπως ορίζεται στον θεμελιώδη νόμο. Τάχθηκαν υπέρ τροποποίησης του θεμελιώδους νόμου έτσι ώστε ο Επικεφαλής της Εκτελεστικής Εξουσίας και όλα τα μέλη του ΝΣ να εκλέγονται με άμεση καθολική ψηφοφορία. Ο τρόπος εκλογής έτυχε επίσης δυσμενούς κάλυψης στο διεθνή τύπο.

Ψήφισμα του νομοθέτη του ενωτικού κόμματος κ. Leung Yiu Chung για τροποποίηση του θεμελιώδους νόμου προκειμένου ο Επικεφαλής της Εκτελεστικής Εξουσίας να εκλέγεται με καθολική ψηφοφορία καταψηφίστηκε από τους νομοθέτες, στις 4 Ιουλίου, με 37 ψήφους έναντι 21.

– *Αναθεώρηση του συντάγματος*

Ο Γενικός Γραμματέας κ. Donald Tsang ανακοίνωσε στις 18 Μαΐου στους νομοθέτες ότι η αναθεώρηση σχετικά με την πολιτική ανάπτυξη του Χονγκ Κονγκ πρέπει να πραγματοποιηθεί με προσεκτικό, σταδιακό τρόπο. Το Χονγκ Κονγκ, προτού μεταβεί σε ένα επόμενο στάδιο, πρέπει να συνάγει συμπεράσματα από την εκλογή του Επικεφαλής της Εκτελεστικής Εξουσίας το 2002 και τις εκλογές για το ΝΣ το 2004.

4. ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

Διεθνή ζητήματα

– *Επιτροπές για τα δικαιώματα του ανθρώπου των ΗΕ*

Αντιπροσωπεία της Επιτροπής για τα δικαιώματα του ανθρώπου των Ηνωμένων Εθνών, με επικεφαλής τον Justice P N Bhagwati, πραγματοποίησε από τις 6 έως τις 10 Φεβρουαρίου επίσκεψη στο Χονγκ Κονγκ, μετά την εξέταση από την επιτροπή, το Νοέμβριο του 1999, της έκθεσης που υπέβαλε το Χονγκ Κονγκ σύμφωνα με τη Διεθνή Σύμβαση σχετικά με τα πολιτικά δικαιώματα και τα δικαιώματα των πολιτών (ICCPR). Οι δύο επισκέπτες συναντήθηκαν με μέλη πολιτικών κομμάτων, το Εκτελεστικό Συμβούλιο, το Νομοθετικό Συμβούλιο, ΜΚΟ και αξιωματούχους της κυβέρνησης αρμόδιους για θέματα συναφή με την ICCPR. Οι συζητήσεις εστιάστηκαν στα δικαιώματα των πολιτών και τα πολιτικά δικαιώματα εν γένει και συμπεριέλαβαν ζητήματα σχετικά με το κίνημα του Falun Gong.

Ο υφυπουργός Εσωτερικών κ. W K Lam παρακολούθησε στο τέλος Απριλίου συνεδρίαση της Επιτροπής για τα οικονομικά, κοινωνικά και μορφωτικά δικαιώματα των Ηνωμένων Εθνών (ICESCR) στη Γενεύη. Ο κ. Lam ανέφερε ότι η κυβέρνηση της ΕΔΠΧΚ έλαβε πολύ σοβαρά υπόψη τις συστάσεις της επιτροπής και δεσμεύτηκε σταδιακά να σεβαστεί όλα τα δικαιώματα που αναγνωρίζονται στη Συνθήκη.

Η Πρόεδρος της Επιτροπής οικονομικών, κοινωνικών και μορφωτικών δικαιωμάτων κα Virginia Dan Dan επισκέφθηκε το Χονγκ Κονγκ στα μέσα Ιουλίου. Κατά την επίσκεψή της, έδωσε έμφαση στο νομικά δεσμευτικό χαρακτήρα των συστάσεων της επιτροπής. Προέτρεψε επίσης την κυβέρνηση του Χονγκ Κονγκ να εκπονήσει ένα νομοσχέδιο για την κατάργηση των φυλετικών διακρίσεων.

Οι εκπρόσωποι της κυβέρνησης της ΕΔΠΧΚ παρακολούθησαν τη συνεδρίαση του Ιουλίου της Επιτροπής των ΗΕ για τη Σύμβαση της Γενεύης για την κατάργηση όλων των μορφών φυλετικών διακρίσεων (ICERD). Ο αντιπρόσωπος του Χονγκ Κονγκ, κ. Stephen Wong, επανέλαβε τη θέση της κυβέρνησης της ΕΔΠΧΚ ότι για την κατάργηση των φυλετικών διακρίσεων στον ιδιωτικό τομέα στηρίζεται περισσότερο στην εκπαίδευση παρά στη νομοθεσία (το Χονγκ Κονγκ δεν έχει θεσπίσει νομοθεσία για την κατάργηση των φυλετικών διακρίσεων στο δημόσιο τομέα).

– ***Καταπολέμηση της τρομοκρατίας***

Ο Επικεφαλής της Εκτελεστικής Εξουσίας της ΕΔΠ και ανώτεροι αξιωματούχοι της κυβέρνησης έχουν προβεί, επανειλημμένως, σε δημόσιες δηλώσεις με τις οποίες καταδικάζουν την τρομοκρατία. Η ΕΔΠΧΚ υποστηρίζει σθεναρά τις διεθνείς προσπάθειες για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, και έχει θεσπίσει εσωτερική νομοθεσία για την εφαρμογή των ΨΣΑΗΕ 1267 και 1333.

Μετά τις τρομοκρατικές επιθέσεις της 11^{ης} Σεπτεμβρίου, η ΕΔΠΧΚ έλαβε οδηγίες από την Κεντρική Λαϊκή Κυβέρνηση, σύμφωνα με τον θεμελιώδη νόμο, για την εφαρμογή του ΨΣΑΗΕ 1373 και η κυβέρνηση της ΕΔΠΧΚ βρίσκεται στη διαδικασία εκπόνησης της απαραίτητης νομοθεσίας. Το Χονγκ Κονγκ καταβάλλει προσπάθειες για την ενίσχυση του υπάρχοντος νομικού καθεστώτος προκειμένου να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα της δέσμευσης και κατάσχεσης περιουσιακών στοιχείων τρομοκρατών και σχεδιάζει να εκπονήσει νέα νομοθεσία για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας. Η ΕΔΠΧΚ άσκησε την προεδρία της Ομάδας Διεθνούς Χρηματοοικονομικής Δράσης για τη Νομιμοποίηση Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες (ΟΔΧΔ) και έλαβε αρκετές πρωτοβουλίες προκειμένου να συνεισφέρει την παγκόσμια ανταπόκριση για την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Ζητήματα σχετικά με την ηπειρωτική Κίνα

– ***Άρθρο 23 του θεμελιώδους νόμου***

Η κυβέρνηση της ΕΔΠΧΚ συνέχισε να διερευνά με σύνεση το ευαίσθητο αυτό ζήτημα. Στις 8 Φεβρουαρίου, ο Επικεφαλής της Εκτελεστικής Εξουσίας επανέλαβε τη δέσμευση της κυβέρνησης για ευρεία δημόσια διαβούλευση πριν από την έγκριση νομοσχεδίου. Στα μέσα Ιουλίου, η υφυπουργός Ασφάλειας κα Regina Yip, τόνισε ότι η κυβέρνηση της ΕΔΠ δεν έχει υπόψη της συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα εν προκειμένω. Επιβεβαίωσε επίσης ότι σε εύθετο χρόνο, κάθε πρόταση της κυβέρνησης θα υποβάλλεται για δημόσια συζήτηση.

– **Σύστημα αμοιβαίας προειδοποίησης ηπειρωτικής χώρας – Χονγκ Κονγκ**

Μετά τις συμφωνίες που επιτεύχθηκαν το 2000, ο μηχανισμός αμοιβαίας προειδοποίησης για συλληφθέντες στην ηπειρωτική χώρα και στην ΕΔΠΧΚ εφαρμόστηκε την 1^η Ιανουαρίου 2001. Οι διοικητικές ρυθμίσεις εφαρμόζονται μόνο σε μόνιμους κατοίκους του Χονγκ Κονγκ που συλλαμβάνονται στην ενδοχώρα από την Υπηρεσία Δημόσιας Ασφάλειας και τις τελωνειακές αρχές, και καλύπτουν το 97% του συνόλου των συλλήψεων. Η κυβέρνηση της ΕΔΠ του Χονγκ Κονγκ ζήτησε την επέκταση του μηχανισμού προειδοποίησης προκειμένου να συμπεριληφθούν και οι συλληφθέντες από την Κρατική Υπηρεσία Ασφάλειας. Η κυβέρνηση της ΕΔΠ μελετά επίσης τη σκοπιμότητα της επέκτασης του μηχανισμού προειδοποίησης για την κάλυψη της διοικητικής κράτησης.

– **Συνομιλίες για τις συμφωνίες έκδοσης**

Η ηπειρωτική χώρα και το Χονγκ Κονγκ συζητούν σχετικά με συμφωνίες έκδοσης από το 1998. Η κα Regina Ip τέθηκε επικεφαλής αντιπροσωπείας στο Πεκίνο τον Απρίλιο για τη συνέχιση των συνομιλιών. Σημειώθηκε κάποια πρόοδος αλλά οι συνομιλίες δεν έχουν ακόμα περατωθεί. Η ηπειρωτική χώρα και το Χονγκ Κονγκ συνεχίζουν επίσης τις συνομιλίες σχετικά με τη δυνατότητα οι αντίστοιχοι κατάδικοί τους να εκτίουν τις ποινές στον τόπο καταγωγής τους.

5. Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Το 2001 σημειώθηκε ταχεία επιδείνωση της οικονομίας σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Τόσο ο εξωτερικός όσο και ο εσωτερικός τομέας είχαν μη ικανοποιητική απόδοση. Η επιχειρηματική κοινότητα απαίτησε μεγαλύτερη συμμετοχή της κυβέρνησης για την ελάττωση της διαρθρωτικής ανεργίας, την ανάπτυξη ανταγωνιστικής βιομηχανικής πολιτικής, καθώς και περαιτέρω οικονομική ολοκλήρωση με την ηπειρωτική χώρα μετά την προσχώρηση της Κίνας στον ΠΟΕ.

Η οικονομία του Χονγκ Κονγκ επηρεάστηκε δυσμενώς από την παγκόσμια πτωτική τάση και τη γενική μείωση της εξωτερικής ζήτησης το 2001, όπως αντικατοπτρίζεται από τις φθίνουσες εξαγωγές και εισαγωγές του, ιδίως το τελευταίο εξάμηνο του έτους. Το 2001 οι συνολικές εξαγωγές μειώθηκαν κατά 5,8% και οι εισαγωγές κατά 5,4%. Εκτός από τον υποτονικό εμπορικό τομέα, η εσωτερική ζήτηση παρέμεινε θολή, με χρονίζοντα πληθωρισμό, παρατεινόμενη κάμψη της αγοράς ακινήτων και αυξανόμενη ανεργία. Μετά την ισχυρή εικόνα του 2000 όπου η πραγματική αύξηση του ΑΕΠ έφθασε το 10,5%, η ανάπτυξη του ΑΕΠ το 2001 ανήλθε μόλις σε 0,1%.

Οι περικοπές των επιτοκίων στη διάρκεια του 2001, μετά τις μεταβολές των επιτοκίων στις ΗΠΑ, δεν κατάφεραν να επιφέρουν αιεφόρο ανάπτυξη στις αγορές πάγιων στοιχείων και επενδύσεων. Η αγορά ακινήτων συνέχισε να είναι αδύναμη. Ο δείκτης Fang Seng σημείωσε πτώση 25% στο τέλος του έτους, με αποτέλεσμα το 2001 το Χονγκ Κονγκ να παρουσιάζει τις χαμηλότερες επιδόσεις μεταξύ των μεγαλύτερων χρηματιστηρίων του κόσμου. Τα κεφάλαια που αντλούνται από τις κεφαλαιαγορές μειώθηκαν σημαντικά από το προηγούμενο έτος. Ο αντίκτυπος των γεγονότων της 11^{ης} Σεπτεμβρίου, καίτοι πρόσκαιρος, επισκίασε τις βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες προοπτικές και πρόσθεσε έναν άλλο παράγοντα αβεβαιότητας, συγκρατώντας τοιούτοτρόπως περισσότερο τις επενδύσεις και την κατανάλωση.

Ένα άλλο βασικό ζήτημα στη διάρκεια του έτους ήταν η αυξανόμενη ανεργία. Λόγω του συνδυασμού κυκλικής και διαρθρωτικής προσαρμογής, το ποσοστό ανεργίας διογκώθηκε σε 6,1% τους τρεις μήνες μέχρι τον Δεκέμβριο του 2001, φθάνοντας το υψηλότερο επίπεδο της τελευταίας διετίας. Απώλειες θέσεων απασχόλησης καταγράφηκαν στους περισσότερους τομείς ως αποτέλεσμα συρρίκνωσης εταιρειών, εκκαθαρίσεων ή επανεγκατάστασης υπεράκτιων υπηρεσιών σε άλλα μέρη, ιδίως στην ηπειρωτική Κίνα.

Λόγω της προσχώρησης της Κίνας στον ΠΟΕ, η οικονομία του Χονγκ Κονγκ τείνει να αποτελέσει αντικείμενο διαρθρωτικής προσαρμογής δια της οποίας πιθανόν να αμφισβητηθεί στο μέλλον η αποστολή του ως ενδιάμεσου και πύλης προς την Κίνα. Η επιχειρηματική κοινότητα έχει αναζητήσει τρόπους για να είναι ανταγωνιστική στο νέο περιβάλλον και ασκεί πιέσεις για ευνοϊκή πολιτική εκ μέρους της κυβέρνησης προκειμένου να ενσωματωθεί περαιτέρω στην κινεζική οικονομία της ηπειρωτικής χώρας ειδικότερα στο Pearl River Delta. Το 2001 ελήφθησαν ορισμένα μέτρα πολιτικής, μεταξύ άλλων η μείωση των απαιτήσεων εισόδου για τους κινέζους επαγγελματίες της ηπειρωτικής χώρας που επιθυμούν να εργαστούν στο Χονγκ Κονγκ και η παράταση των ωρών διέλευσης των συνόρων.

Μία άλλη αιτία ανησυχίας ήταν το σημαντικό και διαρκώς μεγαλύτερο δημοσιονομικό έλλειμμα, δεδομένου ότι έφθασε σε πρωτοφανή επίπεδα. Για το 2001-02 εκτιμάται δημοσιονομικό έλλειμμα της τάξης των 65,5 δισεκατ. δολ. ΧΚ. Τα έσοδα μειώθηκαν σημαντικά ως αποτέλεσμα απότομης μείωσης των εσόδων από πωλήσεις γαιών, επενδύσεις και φόρους περιουσίας. Συνολικά, η δημοσιονομική κατάσταση παρέμεινε υγιής με επίσημα αποθέματα της τάξης των 369,5 δισεκατ. δολ. ΧΚ τον Δεκέμβριο του 2001.

– *Παρουσία και συμφέροντα της ΕΕ στο Χονγκ Κονγκ*

Το 2001, η ΕΕ ήταν ο τρίτος κατά σειρά προμηθευτής αγαθών στο Χονγκ Κονγκ μετά την Κίνα και την Ιαπωνία και η τρίτη μεγαλύτερη αγορά των εξαγωγών του Χονγκ Κονγκ, μετά την Κίνα και τις Ηνωμένες Πολιτείες. Το 2001 οι συνολικές διμερείς εμπορικές συναλλαγές ΕΕ-Χονγκ Κονγκ μειώθηκαν κάπως κατά 2,8% (31,3 δισεκατ. ευρώ).

Όσον αφορά τις ξένες επενδύσεις, η ΕΕ ήταν το 2000 η τρίτη κατά σειρά πηγή εξωτερικών επενδύσεων στο Χονγκ Κονγκ, μετά τις Βρετανικές Νήσους της Παρθένου και την ηπειρωτική Κίνα. Η συνολική αξία των άμεσων επενδύσεων που πραγματοποιήθηκαν από την ΕΕ ανήλθε σε 318,2 δισεκατ. δολ. ΧΚ (44,2 δισεκατ. ευρώ) αντιπροσωπεύοντας το 9% του συνόλου.

Η εκπροσώπηση της ΕΕ είναι ικανοποιητική σε διάφορους τομείς της οικονομίας του Χονγκ Κονγκ. Στον ασφαλιστικό τομέα, το 2001 οι εταιρείες της ΕΕ συνέχισαν να κατέχουν την πρώτη θέση μεταξύ των ξένων ασφαλιστικών εταιρειών που λειτουργούν στο Χονγκ Κονγκ. Στα τέλη Δεκεμβρίου του 2001, επί συνόλου 118 ξένων τραπεζών με άδεια λειτουργίας στο Χονγκ Κονγκ, οι 43 είχαν συσταθεί στην ΕΕ.

Στον τομέα των δημοσίων έργων, το 2001 ανετέθησαν συμβάσεις σε εταιρείες της ΕΕ συνολικής αξίας 62 εκατ. ευρώ. Η ΕΕ ήταν επίσης ο δεύτερος μεγαλύτερος προμηθευτής αγαθών της κυβέρνησης της ΕΔΠΧΚ, αντιπροσωπεύοντας το 21% (198 εκατ. ευρώ) του συνόλου των ανατεθεισών συμβάσεων.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις, περίπου 41 470 πολίτες της ΕΕ ήσαν μόνιμοι κάτοικοι του Χονγκ Κονγκ στο τέλος του 2001. Διαρκώς μεγαλύτερος αριθμός εταιρειών της ΕΕ χρησιμοποιούσε το Χονγκ Κονγκ ως περιφερειακή έδρα και διατηρούσε εκεί περιφερειακά γραφεία. Το 2001, 299 εταιρείες της ΕΕ χρησιμοποιούσαν το Χονγκ Κονγκ ως περιφερειακή έδρα τους και 598 διατηρούσαν εκεί περιφερειακά γραφεία, αριθμοί που υποδηλώνουν αύξηση κατά 24,6% και 6,6% αντιστοίχως από το 2000.

6. Η ΕΔΠ ΤΟΥ ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ ΩΣ ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΕΤΑΙΡΟΣ

Σύμφωνα με τον θεμελιώδη νόμο, η ΕΔΠΧΚ εξακολουθεί να εφαρμόζει τη δική της εμπορική πολιτική για την οποία έχει την πλήρη αρμοδιότητα ως ξεχωριστό τελωνειακό έδαφος. Το Χονγκ Κονγκ είναι ανεξάρτητο μέλος του ΠΟΕ και ορισμένων άλλων διεθνών οργανισμών.

Κατά την προετοιμασία της Υπουργικής Διάσκεψης του ΠΟΕ που πραγματοποιήθηκε το Νοέμβριο στη Doha (Κατάρ), η ΕΔΠ του Χονγκ Κονγκ και η ΕΕ κατέβαλαν από κοινού έντονες προσπάθειες για την επίτευξη συναίνεσης όσον αφορά την έναρξη ενός νέου γύρου εμπορικών διαπραγματεύσεων – το πρόγραμμα δράσης για την ανάπτυξη της Doha. Η συνεργασία μεταξύ της ΕΔΠ του Χονγκ Κονγκ και της ΕΕ περιλάμβανε συχνές διμερείς επαφές και συμμετοχή σε ορισμένες προπαρασκευαστικές συνεδριάσεις, όπως οι περιορισμένες υπουργικές σύνοδοι που πραγματοποιήθηκαν στο Μεξικό και τη Σιγκαπούρη.

Το 2001, ο Μόνιμος Αντιπρόσωπος του Χονγκ Κονγκ στον ΠΟΕ, κ. Stuart Robinson, διαδραμάτισε σημαντικό και ισχυρό ρόλο στον καθορισμό των κανονισμών του διεθνούς εμπορίου, δεδομένου ότι το Χονγκ Κονγκ κατείχε την προεδρία του Γενικού Συμβουλίου του ΠΟΕ, ειδικότερα κατά τις διαπραγματεύσεις για το πρόγραμμα δράσης για την ανάπτυξη της Doha.

Αρκετοί τομείς της επιχειρηματικής κοινότητας του Χονγκ Κονγκ απαιτούν όλο και περισσότερο κάποιο τύπο προτιμησιακής πρόσβασης στις αγορές της ηπειρωτικής Κίνας. Ειδικότερα, το Γενικό Εμπορικό Επιμελητήριο του Χονγκ Κονγκ ζήτησε από την κυβέρνηση της ΕΔΠΧΚ να αρχίσει διαπραγματεύσεις με σκοπό τη δημιουργία Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών. Μετά την προσχώρηση της Κίνας στον ΠΟΕ, η κυβέρνηση της ΕΔΠ του Χονγκ Κονγκ ανακοίνωσε ότι έχει προτείνει συνομιλίες σχετικά με την πιθανή δημιουργία Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών μεταξύ της ηπειρωτικής Κίνας και των δύο ΕΔΠ της: του Χονγκ Κονγκ και του Μακάο. Η κεντρική κυβέρνηση αντέδρασε θετικά και οι πρώτες συνομιλίες διεξήχθησαν στις αρχές του 2002.

Ένας από τους στόχους της Επιτροπής στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων προσχώρησης της Κίνας στον ΠΟΕ ήταν επίσης να προωθήσει την ένταξη της Κίνας στην παγκόσμια οικονομία και στην περιφέρεια, ούτως ώστε να ενισχυθεί η σταθερότητα και η ανάπτυξή της. Μία ζώνη ελεύθερων συναλλαγών μπορεί να αποτελέσει μέσο για την ανάπτυξη του εμπορίου, υπό τον όρο ότι συμφωνεί με τις αρχές του ΠΟΕ. Όσο πιο ανοιχτή στον υπόλοιπο κόσμο είναι η ζώνη ελεύθερων συναλλαγών τόσο περισσότερο περιορίζεται ο κίνδυνος εκτροπής του εμπορίου. Η ΕΕ παρακολουθεί επομένως στενά τις τρέχουσες συζητήσεις σχετικά με μία ζώνη ελεύθερων συναλλαγών Κίνας – Χονγκ Κονγκ και την εκπλήρωση, των κριτηρίων που έχει καθορίσει ο ΠΟΕ.

Συνεχίστηκαν επίσης οι συζητήσεις σχετικά με τις συνομιλίες μεταξύ της ΕΔΠ του Χονγκ Κονγκ και της Νέας Ζηλανδίας για ενδεχόμενη σύναψη Συμφωνίας Ελεύθερων Συναλλαγών. Έχει σημειωθεί κάποια πρόοδος, αλλά ορισμένα ζητήματα απαιτούν περαιτέρω διαπραγματεύσεις.

Στην προηγούμενη ετήσια έκθεσή της, η Επιτροπή σημείωσε την έλλειψη γενικής νομοθεσίας στον τομέα του ανταγωνισμού στο Χονγκ Κονγκ, του οποίου οι αρχές εξακολουθούν να εφαρμόζουν μια τομεακή προσέγγιση. Έχουν ενισχύσει τον ανταγωνισμό σε ορισμένους τομείς όπως οι τράπεζες, οι ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις, οι τηλεπικοινωνίες και οι μεταφορές. Ωστόσο, η έλλειψη γενικής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού μερικές φορές εμποδίζει τις προσπάθειες της κυβέρνησης σ' αυτό τον τομέα.

Το Χονγκ Κονγκ άσκησε την Προεδρία της Ομάδας Διεθνούς Χρηματοοικονομικής Δράσης (ΟΔΧΔ) για την περίοδο Ιούλιος 2001- Ιούνιος 2002. Η ΟΔΧΔ συστάθηκε το 1989 από την G7 με σκοπό την προώθηση πολιτικών για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Το Χονγκ Κονγκ έχει θεσπίσει ένα ισχυρό και γενικό καθεστώς για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης των εσόδων από παράνομες δραστηριότητες μέσω νομοθεσίας, μέτρων επιβολής και στενού συνδέσμου με τον χρηματοπιστωτικό τομέα. Τα τραγικά γεγονότα του Σεπτεμβρίου 2001 έθεσαν την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες στην πρώτη γραμμή της διεθνούς προσοχής και το Χονγκ Κονγκ κατέβαλε ιδιαίτερη προσπάθεια για να συνεχίσει τη βελτίωση του καθεστώτος του όσον αφορά τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Ως διεθνές χρηματοοικονομικό κέντρο, το Χονγκ Κονγκ είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένο σε πρακτικές νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Η ΕΕ ενθαρρύνει το Χονγκ Κονγκ να διατηρήσει την επαγρύπνηση και την εμμονή του όσον αφορά την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες

Το Χονγκ Κονγκ είναι επίσης μέλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Τελωνείων.

7. ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ – ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ

– Ανταλλαγή επισκέψεων

Όπως και τα προηγούμενα έτη, συνεχίστηκαν οι ανταλλαγές επισκέψεων υψηλού επιπέδου με σκοπό τη βελτίωση των σχέσεων ΕΕ-Χονγκ Κονγκ. Ο Επίτροπος κ. Pascal Lamy πραγματοποίησε επίσκεψη στο Χονγκ Κονγκ τον Φεβρουάριο. Συναντήθηκε με τον Επικεφαλής της Εκτελεστικής Εξουσίας, κ. Tung Chee Hwa, τη Γενική Γραμματέα, κα Anson Chan, τον υφυπουργό Οικονομικών, κ. Donald Tsang, και τον υφυπουργό Εμπορίου και Βιομηχανίας, κ. Chau Tak Hay. Συζήτησαν τις πολιτικές και οικονομικές εξελίξεις τόσο στην ΕΕ όσο και στο Χονγκ Κονγκ και ειδικότερα, κατά τις συνομιλίες του με τον υφυπουργό κ. Chau Tak Hay, εξέτασαν πολυμερή ζητήματα και την πρόοδο προς το νέο γύρο εμπορικών διαπραγματεύσεων του ΠΟΕ. Αναφέρθηκε επίσης στις επιτροπές επιχειρηματικής συνεργασίας ΕΕ/Χονγκ Κονγκ και Χονγκ Κονγκ/ΕΕ.

Αντιπροσωπεία ανώτερων υπαλλήλων της Υπηρεσίας Τροφίμων και Περιβαλλοντικής Υγιεινής του Χονγκ Κονγκ πραγματοποίησε το Μάιο επίσκεψη μελέτης σε έξι κράτη μέλη της ΕΕ και γνώρισε διάφορες εγκαταστάσεις και οργανισμούς στους τομείς της υγείας, των τροφίμων και του περιβάλλοντος. Η αντιπροσωπεία συναντήθηκε επίσης με ομολόγους της στην Επιτροπή όπου συζήτησαν θέματα σχετικά με τη διαχείριση της αλυσίδας τροφίμων, μεταξύ άλλων τη λειτουργία του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Τροφίμων.

Τον Ιούνιο ο υφυπουργός Οικονομικών κ. Antony Leung πραγματοποίησε επίσκεψη στην Επιτροπή κατά το πρώτο ταξίδι του στο εξωτερικό μετά την ανάληψη των νέων καθηκόντων του. Ο κ. Leung συναντήθηκε με τους Επιτρόπους κκ. Solbes και Monti, με τους οποίους συζήτησε την οικονομική κατάσταση της ΕΕ και του Χονγκ Κονγκ, το μερίδιο συναλλαγματικών αποθεμάτων που διατηρεί το Χονγκ Κονγκ σε ευρώ και ζητήματα συναφή με την πολιτική του ανταγωνισμού.

Τον Σεπτέμβριο, η κα Regina Ip, υφυπουργός Ασφάλειας, πραγματοποίησε επίσκεψη στην Επιτροπή. Συναντήθηκε με τον αρμόδιο για θέματα δικαιοσύνης και εσωτερικών υποθέσεων Επίτροπο, κ. Antonio Vitorino, με τον οποίον συζήτησε ένα ευρύ φάσμα ζητημάτων μεταξύ άλλων τη μετανάστευση, τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, την πρόοδο στις διαπραγματεύσεις επανεισδοχής και τη διαδικασία διεύρυνσης της ΕΕ.

Τον Νοέμβριο ο Γενικός Γραμματέας κ. Donald Tsang πραγματοποίησε επίσκεψη στην Επιτροπή. Συναντήθηκε με τον Αντιπρόεδρο κ. Kinnock και τον Επίτροπο κ. Vitorino και μετά την επιτυχή περάτωση των διαπραγματεύσεων για μία συμφωνία επανεισδοχής ΕΕ-Χονγκ Κονγκ, ο Επίτροπος κ. Vitorino και ο κ. Tsang μονόγραψαν το τελικό κείμενο της συμφωνίας. Οι διαπραγματεύσεις για τη συμφωνία επανεισδοχής πραγματοποιήθηκαν στο Χονγκ Κονγκ τον Οκτώβριο, μετά την απόφαση της ΕΕ, τον Μάρτιο, να καταργήσει την απαίτηση θεώρησης για τους κατόχους διαβατηρίου της ΕΔΠ του Χονγκ Κονγκ (βλέπε παρακάτω). Είναι η πρώτη συμφωνία επανεισδοχής που θα θέσει σε ισχύ η ΕΚ και η κύρωσή της πρόκειται να ολοκληρωθεί κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2002. Πέραν των ζητημάτων μετανάστευσης, κατά τις συνεδριάσεις συζητήθηκαν οι οικονομικές και πολιτικές εξελίξεις στην Ασία και την Ευρώπη, το διεθνές οικονομικό κλίμα και η διαδικασία προσχώρησης της Κίνας στον ΠΟΕ.

Το μέλος του Εκτελεστικού Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας κ. Domingo Solans κλήθηκε να εκφωνήσει βαρυσήμαντη ομιλία σε σεμινάριο για την οικονομική και νομισματική ένωση και τη μετάβαση στο ευρώ που πραγματοποιήθηκε στο Χονγκ Κονγκ στις 13 Δεκεμβρίου 2001. Ο κ. Domingo συναντήθηκε με το Γενικό Γραμματέα, κ. Donald Tsang, και τον Επικεφαλής της Νομισματικής Αρχής, κ. Joseph Yam.

– *Πρόσβαση στην ΕΕ χωρίς απαίτηση θεώρησης*

Στις 15 Μαρτίου 2001 το Συμβούλιο Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξέδωσε κανονισμό στον οποίο απαριθμούνται οι χώρες και τα εδάφη των οποίων οι πολίτες έχουν το δικαίωμα να εισέρχονται στο έδαφος της ΕΕ με ή χωρίς απαίτηση θεώρησης. Ο κανονισμός χορηγεί στους κατόχους διαβατηρίου των δύο ΕΔΠ της Κίνας, του Χονγκ Κονγκ και του Μακάο, το δικαίωμα πρόσβασης χωρίς απαίτηση θεώρησης. Ο κανονισμός τέθηκε σε ισχύ στις 10 Απριλίου και έκτοτε εφαρμόζεται απρόσκοπτα. Το αίτημα για πρόσβαση στην ΕΕ των κατόχων διαβατηρίου της ΕΔΠ χωρίς απαίτηση θεώρησης είχε διατυπωθεί προ καιρού από τις αρχές και την επιχειρηματική κοινότητα του Χονγκ Κονγκ. Η Επιτροπή εξέφρασε την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι το Συμβούλιο αποδέχτηκε την πρόταση της Επιτροπής και την ενέκρινε σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα. Την ικανοποίησή τους εξέφρασαν επίσης η κυβέρνηση της ΕΔΠΧΚ, η επιχειρηματική κοινότητα του Χονγκ Κονγκ και τα μέσα ενημέρωσης. Ορισμένες υποψήφιες προς ένταξη χώρες έλαβαν στη συνέχεια παρεμφερή απόφαση.

– ***Τελωνειακή συνεργασία***

Η τελωνειακή συνεργασία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της ΕΔΠΧΚ συνεχίστηκε το 2001 στο πλαίσιο της συμφωνίας του 1999 για τη συνεργασία και την αμοιβαία διοικητική συνδρομή σε τελωνειακά θέματα. Η τρίτη ετήσια συνεδρίαση της Μικτής Επιτροπής Τελωνειακής Συνεργασίας πραγματοποιήθηκε στις 13 Δεκεμβρίου, με εποικοδομητικά και αποδοτικά αποτελέσματα.

– ***Δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας***

Όπως και τα προηγούμενα έτη, η Επιτροπή παρακολουθούσε τις εξελίξεις στο συγκεκριμένο τομέα με αμέριστο ενδιαφέρον. Οι προσπάθειες της κυβέρνησης της ΕΔΠΧΚ για την καταπολέμηση της πειρατείας και της πλαστογραφίας συνεχίστηκαν με ενισχυμένη νομοθεσία και αυξημένη επιβολή, συμπεριλαμβανομένης της επιβολής ποινικών κυρώσεων για τη χρησιμοποίηση παραποιημένων προϊόντων. Η ΕΕ συνεχίζει να συνεργάζεται με το Χονγκ Κονγκ σε διεθνή φόρουμ όπως ο ΠΟΕ και η ΟΜΠΙ (Παγκόσμια Οργάνωση Διανοητικής Ιδιοκτησίας). Οι τελωνειακές αρχές του Χονγκ Κονγκ πραγματοποίησαν ορισμένες αιφνιδιαστικές έρευνες όσον αφορά τη χρησιμοποίηση πειρατικού λογισμικού από εταιρείες. Η κυβέρνηση της ΕΔΠΧΚ εξέδωσε έγγραφο διαβουλεύσεων για το συγκεκριμένο τομέα και εν αναμονή των διαβουλεύσεων ανεστάλησαν προσωρινώς ορισμένες διατάξεις του διατάγματος περί δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

Παρά το γεγονός ότι επιτελέσθηκε ουσιαστική πρόοδος όσον αφορά την ενίσχυση της νομοθεσίας για την πνευματική ιδιοκτησία, η πειρατεία σχετικά με τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και η παραποίηση των εμπορικών σημάτων εξακολουθεί να αποτελεί στο Χονγκ-Κονγκ όπως και σε όλη την περιοχή πηγή ανησυχιών για τη βιομηχανία της ΕΕ. Η ΕΔΠ του Χονγκ-Κονγκ θα πρέπει να εντείνει τις προσπάθειές της για την εφαρμογή των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

– ***Επιτροπή Επιχειρηματικής Συνεργασίας***

Στο πλαίσιο της Επιτροπής Επιχειρηματικής Συνεργασίας, εκπρόσωποι του επιχειρηματικού κόσμου από την ΕΕ και το Χονγκ Κονγκ συναντώνται για να συζητήσουν τις οικονομικές εξελίξεις και άλλα θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος. Η επιτροπή συνεδρίασε στις 19 Φεβρουαρίου 2001 στο Χονγκ Κονγκ. Ο Επίτροπος κ. Lamy χαιρέτησε την έναρξη της συνεδρίασης της επιτροπής και ο Επικεφαλής της Εκτελεστικής Εξουσίας, κ. Tung Chee Hwa, παρέθεσε επίσημο δείπνο στα μέλη της επιτροπής.

– ***Ευρωπαϊκό Εμπορικό Επιμελητήριο***

Το Ευρωπαϊκό Εμπορικό Επιμελητήριο στο Χονγκ Κονγκ, που δημιουργήθηκε το 2001, παρέθεσε γεύμα εργασίας με πολλούς προσκεκλημένους προς τιμή του Επιτρόπου κ. Pascal Lamy, που εκφώνησε ομιλία για θέματα του ΠΟΕ. Επίσης, το Επιμελητήριο συνδιοργάνωσε, από κοινού με το Γραφείο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο Χονγκ Κονγκ και το Συμβούλιο Ανάπτυξης του Εμπορίου του Χονγκ Κονγκ, σεμινάριο για το ευρώ, όπου το μέλος του Εκτελεστικού Συμβουλίου της ΕΚΤ κ. Domingo εκφώνησε βαρυσήμαντη ομιλία. Στο Επιμελητήριο πραγματοποιήθηκε έκθεση τραπεζογραμματίων και κερμάτων ευρώ.

8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Επιτροπή εκφράζει την ικανοποίησή της για τις δεσμεύσεις που ανέλαβε η Κεντρική Λαϊκή Κυβέρνηση και η κυβέρνηση της ΕΔΠ του Χονγκ Κονγκ για τη διατήρηση και διασφάλιση της αρχής «μία χώρα, δύο συστήματα». Η εφαρμογή της αρχής το 2001 έδειξε ότι εν γένει, το Χονγκ Κονγκ διατήρησε την ενιαία και ξεχωριστή ταυτότητά του εντός της Κίνας. Η Επιτροπή αναγνωρίζει τη δήλωση του Προέδρου Jiang Zemin ότι ζητήματα όπως το κίνημα του Falun Gong πρέπει να διευθετούνται από την κυβέρνηση της ΕΔΠΧΚ. Η διασφάλιση του συστήματος αξιών του Χονγκ Κονγκ και ο υψηλός βαθμός αυτονομίας του απαιτούν την πλήρη και σαφή δέσμευση και επαγρύπνηση τόσο των αρχών της ηπειρωτικής χώρας όσο και των αρχών του Χονγκ Κονγκ.

Η ΕΕ θα εξακολουθεί να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς τις εξελίξεις, ιδίως όσον αφορά την πιθανή έκδοση νόμου για την απαγόρευση του συγκεκριμένου δόγματος και τις επιπτώσεις του στην ελευθερία έκφρασης στο Χονγκ Κονγκ.

Πέντε έτη μετά τη μεταβίβαση της εξουσίας, το Χονγκ Κονγκ παραμένει μία ελεύθερη και ανοικτή κοινωνία, που βασίζεται στο κράτος δικαίου. Διατηρεί δραστήριο τύπο και έντονο πολιτικό πνεύμα. Οι διεθνείς δεσμοί της παραμένουν ισχυροί.

Η θέσπιση ενός πιο αξιόπιστου συστήματος διακυβέρνησης είναι ιδιαίτερα σημαντική για τη συνολική συνταγματική ανάπτυξη του Χονγκ Κονγκ, και ως εκ τούτου η συνεχιζόμενη συζήτηση για το συγκεκριμένο ζήτημα αποτέλεσε υγιή ένδειξη το 2001. Ωστόσο, πρέπει να εξασφαλισθεί ότι οι αλλαγές που εισήχθησαν ενισχύουν μάλλον παρά υπονομεύουν τις δημόσιες υπηρεσίες του Χονγκ Κονγκ, που είναι από τις καλύτερες στον κόσμο, και στις οποίες οφείλεται κατά πολύ η επιτυχία του Χονγκ Κονγκ ως κοινότητας όλα αυτά τα έτη. Για να συνεχισθεί και στο μέλλον η επιτυχία του Χονγκ Κονγκ στο παρελθόν, είναι απαραίτητο οι δημόσιες υπηρεσίες του να παραμείνουν πειστές στην αξιοκρατία, να μην έχουν πολιτικές επιρροές και να είναι ικανές να δίνουν άφοβα αμερόληπτες συμβουλές προς το γενικό συμφέρον του πληθυσμού του Χονγκ Κονγκ.

Είναι αναπόφευκτο, κατά τα επόμενα έτη, η προσοχή του κοινού στο Χονγκ Χονγκ να στρέφεται ολοένα και περισσότερο στο θέμα της δημοκρατικής εξέλιξης. Ο βασικός νόμος ορίζει ότι απώτατος σκοπός είναι η καθολική ψηφοφορία. Επίσης περιλαμβάνει διάταξη σύμφωνα με την οποία οι πολίτες του Χονγκ Κονγκ θα μπορούν να εκφραστούν, το 2007, και να αποφασίσουν για το σχετικό χρονοδιάγραμμα. Μια ελεύθερη και ανοικτή συζήτηση για το θέμα αυτό κατά τα επόμενα έτη θα επιτρέψει την εκ νέου επιβεβαίωση της έννοιας "μία χώρα, δύο συστήματα" και θα εξασφαλίσει και πάλι τόσο μέσα στο Χονγκ Κονγκ όσο και έξω από αυτό ότι διοικείται πράγματι με τον υψηλό βαθμό αυτονομίας για τον οποίο δόθηκε υπόσχεση.

Σήμερα, το Χονγκ Κονγκ αντιμετωπίζει προβλήματα και δοκιμασίες. Πολλοί κάτοικοί του εύλογα ανησυχούν για το μέλλον. Τα προβλήματα είναι οικονομικά κυρίως και όχι πολιτικά, και οφείλονται ως επί το πλείστον στην οικονομική κρίση της Ασίας και στη διεθνή οικονομική ύφεση, και όχι στο Χονγκ Κονγκ ή την Κίνα.

Το Χονγκ Κονγκ θα ξεπεράσει τις σημερινές δυσκολίες, ακριβώς όπως αντιμετώπισε και τις προκλήσεις του παρελθόντος, και θα αναδυθεί από αυτές ισχυρότερο. Αυτό όμως θα το πετύχει εάν διατηρήσει την εμπιστοσύνη του στις ικανότητές του και παραμείνει πιστό στις αξίες του. Η μεγαλύτερη δύναμη του Χονγκ Κονγκ είναι ακριβώς ότι είναι το Χονγκ Κονγκ: μοναδικό, ιδιαίτερο και ασύγκριτο με οτιδήποτε. Αυτό ακριβώς σημαίνει η έννοια "μία χώρα, δύο συστήματα", και αυτή η έννοια αποτελεί την ουσία της κοινής δήλωσης. Αυτό ισχύει το 2002 όπως ίσχυε το 1997. Η πρόκληση για το Χονγκ Κονγκ και για την κυρίως Κίνα θα είναι να συνεχίσουν να προστατεύουν και να υποστηρίζουν όχι μόνο την έννοια "μία χώρα", αλλά και την εξίσου σημαντική δέσμευση για δύο συστήματα.